

Det må således antages, at lovgivningsmagten f.eks. vil kunne nedlægge Københavns Havn som et selvstændigt retsobjekt, således at administrationen af havnen vil kunne overtages af den almindelige statsforvaltning. Lovgivningsmagten vil i den forbindelse kunne overføre havnens formue til statskassen.

Det må endvidere antages, at lovgivningsmagten vil kunne overføre havnens aktiver og passiver til et eller flere offentligt ejede selskaber eller lignende, der fortsætter havnens hidtidige aktiviteter. I den forbindelse vil den del af havnens formue, som det ikke findes nødvendigt at anvende til havnedrift m.v., kunne overføres til statskassen. Det kan ske samtidig med eller efter, at havnens aktiviteter er overtaget af et eller flere offentligt ejede selskaber.

Det tilføjes i notatet, at et eventuelt lovindgreb i Københavns Havns styrelses- og formueforhold m.v. må ske med respekt af de rettigheder, som tilkommer havnens kreditorer m.v.

7.6.

Justitsministeriets konklusion, hvorefter Københavns Havn er et særligt forvaltningsobjekt, der – uden at der foreligger ekspropriation – kan omdannes til et statsligt aktieselskab, svarer til den konklusion, som Justitsministeriet nåede frem til i et notat af 22. februar 1989. Dette notat dannede grundlag for den daværende regerings lovforslag om Københavns Havn A/S og Københavns Havnefront, som er beskrevet i punkt 1 ovenfor.

I en voldgiftssag mellem Københavns Havn og Ørestadsselskabet I/S har voldgiftsretten, der bestod af 3 højesteretsdommere, i sin kendelse af 8. december 1999, taget stilling til Københavns Havns retlige status.

Sagen drejede sig om, hvorvidt Københavns Havn var berettiget til at betinge sig et vederlag for at meddele et samtykke til, at der gives Ørestadsselskabet tilladelse til opfyldning af visse vandarealer i havnen. Voldgiftsretten fastslog, at Københavns Havn ikke under henvisning til almindelige aftaleretlige regler kan betinge sig et vederlag for at meddele samtykke til opfyldning, som oversteg de faktiske udgifter for de ulemper og tab, der blev påført havnen i forbindelse med opfyldningen af vandarealerne.

Om Københavns Havns retlige status udtalte voldgiftsretten følgende (kendelsen, side 75 ff):

»I hvert fald siden lov nr. 109 af 29. april 1913 om bestyrelsen af Københavns Havnevæsen har Køben-

havns Havn været en selvejende institution, der indtil gennemførelsen af lov nr. 504 af 24. juni 1992 om Københavns Havn havde til opgave – inden for de grænser, der var angivet i den til enhver tid gældende lovgivning, og i henhold til det reglement, der var fastsat af Trafikministeriet (tidligere Ministeriet for offentlige arbejder) – at træffe beslutninger om Havnens anliggender. Denne status blev opretholdt ved 1992-loven, der beskriver Havnens formål som dels havnevirksomhed dels omdannelse af de områder, der ikke længere skal anvendes til havneformål. Havnen ledes af en bestyrelse på 12 medlemmer, hvoraf de 6, herunder formanden, vælges af regeringen, 3 af Københavns Kommune, 1 af Handelskammeret og 2 af medarbejderne. På denne baggrund og i øvrigt med støtte i lovens forarbejder må Københavns Havn også efter ikrafttrædelse af 1992 loven – anses som en særlig forvaltningsenhed, der skal udøve sin virksomhed på et sagligt grundlag inden for de rammer, der gælder for offentlige myndigheder. Også den del af Havnens virksomhed, der består i – efter forretningsmæssige principper – at omdanne de havneområder, der ikke længere skal anvendes til havnedrift, skal derfor udøves i overensstemmelse med de formål, der er anført i loven om Københavns Havn... Afviklings- og omdannelsesvirksomheden skal derfor udøves under hensyn til en løbende virkeliggørelse af Københavns kommuneplan og i samarbejde med andre offentlige myndigheder«.

Som det fremgår, fastslog voldgiftsretten, at Københavns Havn er en »særlig forvaltningsenhed«, der skal udøve sin virksomhed på et sagligt grundlag inden for de rammer, der gælder for offentlige myndigheder.

7.7.

På den anførte baggrund er det regeringens opfattelse, at lovforslaget ikke indebærer ekspropriation i forhold til Københavns Havn.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Høring

Lovforslaget er samtidig med fremsættelsen sendt til høring hos Københavns Kommune, LO, Danmarks Rederiforening, Det Danske Handelskammer, Dansk Industri, Københavns Havn samt de faglige forbund, som har medlemmer beskæftiget i Københavns Havn.